

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sredi, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Koalicija in njeno pravo lice.

II.

Drugi slučaj, ki jasno dokazuje, da ima koaličijska vlada očitno protislovanske tendence in da zmatra slovanske narode v naši monarhiji za nekaka plemena druge vrste, katerih politično in kulturno gibanje za celokupno državo nikake vrednosti nima, je vladno postopanje napram nameravani češki etnografski razstavi v Pragi.

Za časa velike deželne razstave v Pragi dogovorili so se češki rodoljubi, da prirede leta 1895 v narodovem središču veliko etnografsko razstavo. Z vso tisto občudovanja vredno vztrajnostjo, po kateri se češki narod po vsem svojem delovanju in nebanju odlikuje, z vso tisto vztrajnostjo oklenili so se poklicani krogi sprožene ideje in za nje uresničenje postavili vse svoje sile. Pripravljalna dela za to razstavo so dozorela v toliko, da ni več dvomiti o končnem uspehu. Ves narod je unet za to razstavo, katere znanstveni in kulturni pomen se ne da zanikati, vsi krogi tekmujejo, da bi se čim sijajneje in znameniteje posrečila, le koaličijska vlada ne gleda tega prizadevanja s prijaznimi očmi, le njej ni ta projektovana razstava všeč.

In izrazila je to svojo naklonjenost na nedvoumen način. Razstavo pripravljajoči odbor se je namreč zaradi potrebne gmojne podpore obrnil do tistih faktorjev, ki so poklicani pospeševati njega namen, namreč do Praške občine, do deželnega zbora češkega in do naučnega ministerstva. Ko je odbor uložil dotične tri prošnje, je bil gotovo trdno uverjen, da ta korak ne bode brez uspeha, saj gre vendar za eminentno kulturno napravo, katere podpiranje in pospeševanje bi moralo vsakemu imenovanemu faktorju biti sveta dolžnost. A kmalu, prav te dni, se je odbor uveril, da je bil v veliki zmoti. Naučno ministerstvo mu je namreč naznanilo, da nameravani razstavi ne more nakloniti zahtevane podpore v znesku 60.000 gld., ker ta razstava ne bo koristila vsemu prebivalstvu dežele češke, nego samo narodu češkemu, ne pa tudi nemškemu.

Ko smo čitali to motivacijo naučnega ministerstva, smo ostrmeli. Nismo verovali svojim očem, da proklamuje naučno ministerstvo in ž njim koaličijska vlada s tako lakoničnimi besedami tako ne navaden princip. V tej motivaciji je obsežen popoln program, katerega z ozirom na naše specijelne slovanske razmere nikakor ne smemo prezreti. Tu ne gre več samo za češko etnografsko razstavo. Ta bo velika in sijajna, tudi če jo ima narod sam brez državne podpore prirediti. Tu je treba pibiti načelo, katero je koaličijska vlada s to odklonitvijo razvila, načelo, da ni smeti iz državne blagajne ničesar podpirati, kar bi moglo koristiti kakemu slovanskemu narodu, ne pa zajedno tudi nemškemu narodu.

Češka etnografska razstava že po svoji naturi ne more koristiti Nemcem, ampak samo Čehom. Prirejajo jo privatni ljudje s prostovoljnimi prispevki, a država bi jo morala podpirati, kakor podpira iz državne blagajne mnogo drugih takih potrebnih in nepotrebnih naprav, tudi če koristijo samo nemškemu narodu. Etnografska razstava ima za jeden v okviru habsburške monarhije živeči narod največji kulturni pomen, vrh tega pa je za znanost sploh največje pomenljivosti. Ta narod ima kakor vsak drugi pravico zahtevati, da se njegove kulturne naprave podpirajo ne glede na to, ali te naprave tudi še komu drugemu koristijo ali ne. Lahko bi navedli celo vrsto raznih nemških naprav, katere

vlada izdatno podpira, dasi so tako minimalnega znanstvenega ali kulturnega pomena, da je prav za prav evfemizem, ako se pri njih sploh o kakem takem pomenu govori, dasi koristijo, ako sploh kaj koristijo, samo Nemcem. Pri teh napravah se vlada nikdar ne ozira na druge narode, prav kakor da so Nemci več vredni od nas. Zato pa je povsem naravno, da zmatramo vladno postopanje napram češki etnografski razstavi kot izraz nenaklonjenosti in neprijaznosti koaličijske vlade proti kulturnemu in znanstvenemu gibanju slovanskih narodov.

S tem načelom je vlada jasno in glasno pripoznala, da odslej ne misli nobene naprave, nobene podjetja podpirati, ki bi koristilo Slovanom ne pa ob jednem tudi Nemcem. To je usodnega pomena zlasti za nas kranjske Slovence in ne hote se nam usiljuje vprašanje: Ali se bode odslej vlada v naši samoslovenski kronovini, kjer nobena naprava ne more koristiti Nemcem, ker jih je tako malo, da jim sploh nobena stvar ne more niti koristiti niti škodovati, ali se bode odslej vlada tudi pri nas držala tega načela? Bojimo se, da se bode tudi slovenskim napravam odrekala vladna pomoč, nemškimi seveda ne, in to pomnožuje naše že itak veliko nezaupanje v koalicijo. Vlade, ki ima princip, da sme iz državnih blagajnic podpirati samo to, kar je Nemcem v korist, ne pa tudi tega, kar je samo Slovanom v korist, take vlade bi vsaj Slovenci ne smeli s svojim prijateljstvom nadlegovati.

Govor poslanca Ivana Hribarja

v proračunski debati v deželnem zboru kranjskem XIV. seji dne 15. februarja t. l.

Visoka zbornica! Že okolnost, da imamo danes pred saboj v razpravi poročilo večine in poročilo manjšine finančnega odseka, dokazuje nam, da so vprašanja, za katera daues gre, jako važnega pomena. Da je prejšnji poročevalec finančnega odseka v finančnem odseku odložil svoje poročilo, ima svoj povod v tem, ker se je vsled mojega predloga reasumoval sklep, kateri je visoka zbornica pred kratkim storila o prilogi 33, to je o poročilu deželnega odbora glede pokritja stavbinskih stroškov za novo bolnico v Ljubljani in je potem večina finančnega odseka spremenila svoje nazore glede pokritja letošnjega primanjkljaja pri deželnem zakladu ter se akomodovala predlogom, katere danes zastopa častiti gospod poročevalec večine finančnega odseka, kanonik Klun. Jaz sem s prvega početka, ko se je stvar razpravljala v finančnem odseku, sam stal na stališču, da se ne morem strinjati z naklado na pivo in sicer iz razlogov, kateri so se mi z narodnogospodarskega stališča zdeli važni. Vendar se mi pa inkonsekventnosti ne more očitati, zakaj takrat v finančnem odseku sem že naglašal, da bi veliko raje imel, da bi se letos z nobeno naklado niti na direktne davke, niti na pivo, ampak s posojilom pokrili primanjkljaj pri deželnem zakladu. Finančni odsek se je potemtakem samo akomodiral mojemu mnenju.

Vprašanje je sedaj, gospoda moja, ali je to mnenje opravičeno ali ne. Jaz pravim, da je z ozirom na faktično stanje deželnega budžeta popolnoma opravičeno. Iz poročila častitega gospoda poročevalca večine finančnega odseka je razvidno, da imamo 752.734 gld. rednih potrebščin; temu nasproti stoji redno pokritje v znesku 95.909 gld. Ako ta znesek odteguemo od skupne svote redne potrebščine, vidimo, da znaša nepokrita redna potrebščina 656.825 gl. Če se sedaj vzame tudi v poštev, da nam s prihodnjim letom država poslednjič plača oni pri konverziji zemljiščno-odveznega dolga pogojeni donesek 127.227 gld., videti je potemtakem, da bomo še leta 1896, ako bi letošnje številke ostale neizpremenjene, imeli samo 784.052 gld. redne potrebščine. Temu nasproti stoji torej pokritje po 28%, nakladi na direktne davke, potem nakladi na indirektna davke in pa deželna naklada na žgane opojne tekočine v skupnem znesku 760.279 gld., tako da bi nepokritje v ordinariji, ko odpade deželi državni,

vsled konverzije zemljiščno odveznega dolga pogojeni prispevek, samo okroglo 24.000 gld. iznašalo. Ker pa je pričakovati in se vidi vsako leto iz izkazov deželnega odbora o uspehih direktnih davkov, da je tendenca pri davkih vedno ta, da naraščajo, zaradi tega sem prepričan, da se bode leta 1894. priklada na direktne davke toliko zvišala, da bomo redno potrebščino popolnoma mogli pokriti z rednimi dohodki.

Danes se je razdelilo mej gospode tovariše poročilo davčnega odseka o deželnih deležih pri projektovani osebnih dohodarini. To poročilo je sestavljeno temeljito na podlagi vladnega načrta postavne o izpremembi dohodarine in gospod poročevalec se postavlja tu na stališče, da utegnejo davki, od katerih bode dežela v bodoče mogla potom naklade pokrivati svoje gospodarjenje, znižati se. Da utemelji to mnenje, pravi na strani 2. svojega poročila, da utegne celo državni zbor predrugati v tem zmislu načrt zakona, da se takoj mesto davčnih odpustkov definitivno znižajo stari prinosni davki. Če bi res bilo pričakovati, da bi se državni zbor odločil za to, pritrujem tudi jaz, da bi se znižali davki in potemtakem tudi deželni prihodki, katere dobimo od davkov. Ali gospoda moja od obečanja državnega zbora, da bode postopal proti vladi in proti volji njenej, pa do uresničenja tega obečanja je še jako velik korak. Vsaj smo v prejšnjih časih videli, da je finančni minister v državnem zboru s katero koli predlogo mogel prodreti. S početka so se poslanci dostikrat ad captandam benevolentiam electorum ustavljali, potem pa je vselej protivje izginilo kakor rosa na jutranjem solncu in večina poslancev je glasovala za davčno predlogo, s katero je minister prodreti. Vprašanje je, ali bode finančni minister Plener morebiti drugačnega mnenja, nego je bil prednik njegov dr. Steinbach, ko je predložil davčni načrt. Če bi morebiti sam popustil od zahteve, da se imajo realni davki znižati šele potem, ko se pokaže uspeh dohodarine, potem je mogoče, da bi se državni zbor osokolil; ali kolikor poznam finančnega ministra, imam danes prepričanje, da bode pl. Plener ravno tako ostal pri Steinbachovem zakonskem načrtu, ko da bi branil lastno svoje duševno dete. Če pa bode tako, potem se bode sklenil zakon o davčni reformi tako, da bodo davki prinašali vsekako veliko več dohodkov, kakor sedaj prinašajo, kajti tendenca vsake davčne reforme je, da se davki pomnožé. Država potrebuje za svoje velikanske vojaške potrebe novega vira prihodkov in ta novi vir se jej je zdela davčna reforma. — Vsaj je mogoče, da ima finančni minister voljo znižati realne davke, ali vedno bode to znižanje realnega davka tako, da bode zastajalo za večjimi dohodki, katere bode država dobila od nove dohodarine. Jaz torej celo mislim, da če bi dežela v zameno, da se odpove pravici naložiti na novo dohodarino deželno priklado, dobila le 20% dohodka od nove dohodarine, da bi škoda ne bila velika, dasi priznavam, da bi utegnili biti nekaj škode za deželo pri tem. Toliko pa pa gotovo, da se bode dohodarina za desetkrat tako povišala, kakor se bode znižal realni davek, zakaj finančnemu ministru bode največ na tem ležeče, da bode napolnil državno blagajnico. To kar se tiče dohodarine in utemeljevanja trditve, da utegnemo brez povišanja naklade na direktne davke za nekoliko časa vsaj v rednih potrebščinah izhajati.

Jako velika rubrika pa je izredna naša potrebščina. Izredna potrebščina naša — o tem ne sme nihče biti v dvomu — bode vsekako ostala na tej višini, kakor sedaj, ako ne bode še celo rastla. Pričakovati pa je, da bode rastla in sicer zaradi tega, ker se je upeljala neka nova akcija glede vodovodov in ker bode treba to akcijo sedaj, ko je vlada pripravljena podpirati jo, podpirati tudi od strani dežele. Gotovo je, da bode to požrlo veliko denarja. Ali vprašam se, kedaj in po koliko bode prišlo na leto na vrsto, da se izplača. Zakon o podpiranju vodovodnih naprav se lahko sklene, in kakor vidite, stanejo vsi ti vodovodi, o katerih so se zakoni sklepali v poslednjem času, res veliko denarja. Sedaj pa nastane deželnemu odboru šele nalog, pogajati se z udeleženci in gospoda moja, to bode silno težavna stvar. Pomislite le revščino dotičnih krajev, katerim hočemo prekrbeti vodovode in videli bode

takoj, kako teško bode z interesi priti do končnega dogovora o donesku, kateri imajo plačati. Tako se utegne izpeljava dotičnega projekta zavleči za 5 do 6 let in potemtakem nikdar na jedno leto ne bode prišlo preveč otežkočenja na deželno blaginjo. Istina je, da bode treba izpeljati še mnogo drugih važnih stvari, vendar pa tudi te stvari, ako abstrahujemo od povečanja blaginje na Slovenski, najdenkrat ne bodo presegale tako velikih stroškov. Gotovo je tedaj in tega ne tajim, da bode glede vseh teh stvari enkrat treba skrbeti za pokritje, zankavam pa, da bi bilo zaradi tega treba že letos storiti kak morebiti prenapljen sklep in tak prenapljen sklep se mi zdi povišanje deželne naklade na direktne davke za 4%, kakor je nasvetujoč gospod poročevalec manjšine finančnega odseka.

Govorilo se je v finančnem odseku tudi o nakladi na pivo. Meni ta stvar, ki iz početka ni bila všeč, vendar pa pripoznavam, da se vprašanje da razmotrivati. Jaz do danes še nisem prišel do zaključka in še ne vem, ali mi bode mogoče, da bodem v bodočem zasedanju glasoval za naklado na pivo, ali za povišanje naklade na direktne davke; vendar pa mislim, da je ideja, katero je v finančnem odseku sprožil častiti gospod poročevalec večine finančnega odseka kanonik Klun, tako velike važnosti, da se mi zdi vsekako potrebno, da se deželni odbor peča temeljito s to stvarjo, da nam bode v prihodnjem zasedanju mogel poročati, koliko da je na leto pričakovati od tega davka.

Častiti gospod predgovornik Luckmann je opozarjal na to, da bi bila z naklado na pivo Ljubljana najbolj zadeta. Do neke meje je to resnično. Ako Ljubljana plačuje 500.000 gld. direktnih davkov, znašala bi deželna naklada, katero misli vpeljati manjšina finančnega odseka 20.000 gld. Po mojem prepričanju pa Ljubljana sama konsumuje najmanj 40.000 hektolitrov piva, tako da bi naklada na pivo, ako bi se vpeljala v tisti meri, katero priporoča častiti gospod poročevalec večine finančnega odseka, ako bi se namreč odmerila po 1 gld. od vsakega hektolitra zavzete piva, znašala na leto 40.000 gld. To je res večja svota nego ona, po kateri bi se zadelo Ljubljano, ako bi se deželna naklada povišala za 4%, ali častiti gospod predgovornik Luckmann je pri tem vprašanju pozabil na neko drugo okoliščino. Vsaj ne konsumujejo Ljubljanci sami toliko piva, vsaj prihajajo v Ljubljano tudi mnogi deželani, pa tudi tujci in potemtakem je vendar mogoče, da se stvar zjednači in da se da naklada na pivo naložiti, ne da bi se prebivalci na kmetih in v mestih preveč nejednakomerno zadeli.

Kar se tče konzuma pive, je častiti gospod predgovornik trdil, da pride v tem oziru poglavito v poštev mesto Ljubljansko, ker se v Ljubljani primeroma veliko več piva konsumuje, kakor povsod drugod po deželi. Upozoriti pa moram gospoda predgovornika na to, da jako veliko piva izdelujejo pivovarne: Mengiška, Senoženska, Kranjska in Vrhnjska in da se vse to pivo popije skoraj izključno samo na kmetih. Mengiško pivo se, kolikor je meni znano, v Ljubljani toči v jedni sami gostilni, istotako Vrhnjsko; vse drugo se pa popije na deželi. Gotovo je torej, da se že dandanes precej piva konsumuje na deželi, o čemer se je mogel vsakdo prepričati, kdor je potoval po deželi. Stvar je torej tako važna, da se tudi meni, ki sem protivnik temu, da bi se davek nalagal na velika obrtniška podjetja, ker se s tem res ovira razvoj velike obrtnije, zdi umestno in potrebno, da se stvar temeljito prouči in preudari od strani deželnega odbora.

Gospoda moja! Res je, da bode enkrat treba povišati deželno naklado na direktne davke, ali zakaj jo bode treba povišati? Ker se je po mojih mislih takrat, ko se je izvršila konverzija zemljiščno-odveznega dolga, rekel bi, nekoliko prenapljenost sklenilo znižanje tačasne naklade za 8%. (Poslanec Šuklje: „Istina, tako je!“) Ako bi bili takrat mislili nekoliko pred se, bi se ta sklep, s katerim se je deželni zbor morebiti prikupil davkoplačevalcem, ne bil storil. Ako bi se bila stvar takrat naprej premislila, ostalo bi se bilo pri prvotni meri naklade na direktne davke in bi sedaj deželni zbor ne bil prišel v neprijetni položaj, da zadene na nasprotstvo pri vsem prebivalstvu, če na novo poviša priklade na direktne davke. Gospoda moja! Če bi se bila, kakor sem dejal, prvotna naklada obdržala, ali za manjši odtotek znižala, potem bi danes ne bilo treba misliti na to, da se zopet zviša. Zdi se tudi meni, da jo bode enkrat potrebno zvišati. — Vendar naj deželni odbor mej tem proučuje vprašanje, kakih uspehov je pričakovati od naklade na pivo. — Da bi se pa že danes sklenilo povišanje naklade, zdi se mi prenapljenost in jaz mislim, da večina finančnega odseka stoji zares na pravem stališču, ako priporoča, da se letošnji primanjkljaj pokrije s kreditno operacijo. Reklo se je, da bi utegnili to škodovati kreditu naše dežele.

Gospoda moja, to se mi zdi — oprostite, da se trivijalno izrazim — za lase privlečen razlog. Dežela, katera nekoliko svojih obligacij zastavi, da jih zopet odkupi, če tudi napravi 250.000 gld. dolga, izgubila ne bode prav nič od svojega kredita; pač pa bi ga izgubila, ako bi neprimerno zvišala svojo naklado. Višina naklade je odločilna za to, ali je dežela vredna kredita ali ne, kajti po tem bodo oni, ki bodo odločevali o kakem bodočem večjem posojilu, sodili, kaka je zmožnost prebivalstva, znašati denar za amortizacijsko kvoto, ki bode potrebna. Do

posojila pa bode moralo priti. Opozarjal sem že takrat, ko sem utemeljeval svoj samostalni predlog glede drugovrstnih železnic, katere bi se imele graditi v naši deželi, da nam bode treba najeti si večje posojilo in tudi danes sem še tega prepričan. Kolikor vem, se bode ta stvar letos natančno proučila in deželni odbor nam bode v prihodnjem zasedanju — v tem oziru se popolnoma samsam na častitega gospoda referenta deželnega odbora — podal potrebne nasvete. Ali torej ni mogoče, da pride visoka zbornica takrat do sklepa, da se ima napraviti večje posojilo? In tako večje posojilo nam bode po mojih mislih vsekako treba napraviti, potem pa skrbeti, da se investuje v naprave, katere bode pošlji kaj donšale in kdor pogleda na zemljevid in naj bode še, tako pesmističen — priznati bode moral, da bi se v naši deželi vendar le dala zgraditi jedna ali druga železnična proga, katera bi se zadostno rentovala in s časom deželni blaginji celo prinašala lepih dohodkov. Stvar je torej taka, da moramo pred vsem preudarjati na vse mogoče načine, kako bi se dal primanjkljaj pokriti, ne da bi se preveč razburilo prebivalstvo naše dežele.

Toliko, gospoda moja, se mi je zdelo potrebno omeniti v meritornem oziru o stvari, katera je sedaj v razpravi. Ker je pa v tej zbornici prišlo v navado, da se pri razgovoru o proračunu deželnega zaklada spuščamo tudi nekoliko v politično debato in razmotrivamo proračun z narodnega in političnega stališča, naj mi bode dovoljeno, da se zopet podvržem tisti nalogi, katero sem vsako leto prevzel, odkar sem član te visoke zbornice in navedem nekoliko gravamin, katera nam osvetljujejo, da politično gospodarstvo za nas nikakor ni na tisti dobri stopinji, kakor deželno gospodarstvo z denarji.

Pred vsem se bodem pri tem moral nekoliko ozirati na delovanje političnega čefa naše dežele, kajti on ima tako rekoč v rokah usodo naše kronovine in od njega je veliko odvisno, ali bode dežela naša prosperovala in ali se bode ohranila pred političnimi in narodnimi boji, ali pa da morebiti ostane pri starem in se nam bode godilo tako, kakor takrat, ko narod slovenski še ni pravice nahačal pri c. kr. deželni vladi.

Da bi mi preblagorodni gospod baron ne pojasnjeval svojega stališča morebiti tako, kakor ga je v seji dne 9. maja 1893 tovarišu in prijatelju dr. Tavčarju, izjavljam že znanprej, da mi je dobro znano, da njegov dekret nosi tudi uzvišeni podpis Njega veličanstva presvitlega cesarja — seveda kot ustavnega vladarja.

Moram reči, da sem spadal mej one, ki so z neko dobrohotnostjo sprejeli gospoda barona Heina prihod v deželo in ki so kot mirni opazovalci sledili uradnim činom njegovim, radovedni, na katero stran se bode obrnila energija, katero mu je pripisovala fama pred njim idoča. A kmalu sem se na svojo žalost prepričal, da dobrohotnost tu ni bila na mestu; prepričal, da gospod baron — pa naj ima še toliko dobrih lastnosti — nima jedne in ta je: pravilno presojanje razmer v deželi in pa pravi zmisel za vsestranske potrebe njenega prebivalstva. (Poslanec dr. Tavčar: „Istina!“) Res, Nemec je in le s težavo muteče slovenska govorica, da si se mu mora hvala dajati, ker vsaj kaže voljo priučiti se je; ne more se torej zahtevati, da bi narod naš ljubil; da bi ga ljubil tako, kakor se ga z ljubeznijo oklepamo mi, katere so dojile slovenske matere. Jedno pa je, kar smemo zahtevati od vsacega, ki bode sedel na predsedniškem kreslu v tej kronovini, to namreč: da je pravičen in nepristransk. Tega pa, žal, gospod baron doslej ni dokazal. (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 9. marca.

Proračunski odsek.

V večerjšnji seji proračunskega odseka prišlo so v razpravo srednje šole. Posl. Šuklje je urgiral zgradbo novega gimnazijskega poslopja v Ljubljani in napravo vrtno hiše v botaničnem vrtu ter je vprašal naučnega ministra, kaj misli glede Kranjske gimnazije in sploh glede jezikovne organizacije tistih gimnazij, katere imajo služiti Slovincem. Odklonil je interpelacijo poslancev Gregorčič in Ferjančič glede Celjske gimnazije in sklicuje se na uspehe Mariborskih slovenskih paralelek, vprašal ministra, kakoga mnenja je glede jezikovne organizacije Celjske gimnazije, rekši, da mu je vse jedno, ali se napravijo slovenske paralele ali pa ustanovi posebna slovenska nižja gimnazija. — Posl. dr. Gregorčič je povdarjal, da Slovenci in Hrvatje na Primorskem nimajo nobene srednje šole in je vladi priporočal, naj ustanovi v Pazinu hrvatsko gimnazijo, v Gorici pa paralelke. Ob jednem je ostro grajal veliko atrogost, a katero se v Gorici in v Trstu nekaj let sem postopa. — Naučni minister Madeyski je v svojem govoru naglašal, da so sedanje srednješolske razmere posledica dolgoletnega historično-političnega procesa. Vlada si šteje v dolžnost, skrbeti za kulturne potrebe posamičnih narodov, v kolikor to dopuščajo sredstva, ali razmere, v katerih je prevzela vlada, jej velevalo, da ničesar ne stori, kar bi moglo poostriči obatoječa nasprotstva. Vlada se bo rada ozirala na želje posameznih narodov v der-

zelah, kjer jih po več prebiva, če je bodo podpirali ali zastopniki obeh dotičnih narodov ali pa deželni zbor. Kranjska gimnazija in Celjske paralele so zahteve starejšega datuma. Odsek se je za Kranjsko gimnazijo izrekel in ministerstvo je ustanovitev principijelno odobrilo. Od obline se ne bode zabaval nikak prispevek, ker je siromašna. Glede ustanovitve slovenske nižje gimnazije v Celji odredila bode vlada, ker Mariborske paralele dobro uspevajo, preiskavo in, če takoj, da bode ugodna, stopila s konkretnimi predlogi pred parlament. Poslanec Stürzbecher, dr. Baresch, dr. Heileberg in dr. Meppner so govorili proti ministrov izjavi glede Celjske gimnazije, Šuklje in Gregorčič pa sta rekla, da sta njeno zahtevanje in priporočila ministru, naj ustanovi paralelke v Gorici in v Trstu.

Volilna reforma.

Kakor smo že brzojavno poročali, vršila se je predvčeršnjaj prva konferenca vlade z zaupnimi možmi koaliranih strank. Minister notranjih del Bacquehem je obrazložil vladni načrt, ki določa: 1. Sedanji volilni okraji in sedanje skupine ostanejo nepremenjene; 2. volilna pravica se razširi na ta način, da se ustanovi nova skupna, v kateri imajo volilno pravico vsi moški državljani, ki stanujejo vsaj šest mesecev v dotičnem volilnem okraju in a) so izvršili kako sredajo šolo ali drug učni zavod, po katerem imajo pravico služiti kot jednoletni prostovoljci; b) so si to pravico pridobili na drug način; c) so izvršili kako obrtno ali od države ali dežele subvencionirano kmetijsko šolo; d) so vsaj dve leti člani kake bolniške blaginje ali pa e) plačajo kak davek. Ta skupina voli 43 poslancev, in sicer volijo: Češka 10 (7 kmetijski okraji, 3 mestni okraji), Gališka 10 (9 kmetijski okraji, 1 mestni okraj), Moravska 3, Dolenje Avstrijska 3, vse druge pa po jednega. Deželni zbori odločijo, ali se naj vrše volitve posredno ali neposredno in kje volijo posamezni kmetijski okraji. — Levčaraki in poljski poslanci so se izrekli za načrt, grof Hohenwart pa proti njemu. Ugovarjal je načrtu, da alterira sedanje posestno stanje meščanov in kmetov in da ne ustreza avtonomičnim zahtevam. Predlagal je, naj veliko posestvo, trgovinske zbornice in obrtne zbornice, katere pa bi bilo šele ustanoviti, volijo direktno, četrti del vseh poslancev, katerih števila pa ni pomnožiti, naj bi se volil po splošni volilni pravici, druge poslance pa naj volijo deželni zbori, kakor pred l. 1873. Posvetovanja se bodo nadaljevala. Grof Hohenwart se je s svojimi ugovori pokazal kot odločen nasprotnik vsake pametne volilne reforme, in splošno se sodi, da je njegov namen, preprečiti vsako volilno reformo, čemur se levčarji in Poljaki gotovo ne bodo ustavljali.

Hrvatski sabor.

V zadnji seji hrvatskega sabora vršile so se volitve v ogeraki državni zbor in so bili v poslansko zbornico voljeni poslanci Drakulić, Schwarz, Rotter, Tulić in Nikolić, v gospodsko zbornico pa grof Oskar Keglević. Deželni zbor se je potem odgodil na nedoločen čas.

Vnanje države.

Rusija in Francija.

Trozvezni listi razširjajo zadnji čas senzacne vesti glede razmerja mej Rusijo in Francijo. Tako javljajo sedaj, da je afera Beauchamp naredila na carja kaj slab utis ter stališče ruskega poslanika v Parizu, barona Mohrenheima, tako omajala, da bo ta moral najbrž odstopiti. Kot njegov naslednik se v rečenih listih imenuje dosedanji raski poslanik v Carigradu Nelidov. Tudi to, da je ruski car napovedal svoj prihod na neko veselico pri nemškem poslaniku v Peterburgu, se fruktificira zoper Francijo.

Crispijeva sreča.

Opozicija, ki se je v poslanski zbornici italijanski sestavila zoper finančni program Sonninov, izgubila je najodličnejša svoja člana, znamenita strokovnjaka, katerih se je vlada najbolj bala, namreč bivša ministra Colomba in Luzzattija. Oba sta odstopivši kot ministra nastopila zopet svoji profesuri. Ker po zakonu ne sme biti več nego 70 državnih uradnikov v parlamentu, se morajo odstraniti vsi, kar jih je nad to število. Pri srečkanju odpadla sta baš Colombo in Luzzatti, na veliko veselje vlade, ki sedaj upa, da jej parlament morda vendar potrdi finančne predloge.

Dopisi.

Iz poreške-puljske škofije, 1. marca.

[Izv. dop.] Po pravici se mora reči, da v širni Avstriji to in onstran Litave ni škofije bolj zapuščene, nego je baš poreško-puljska, kateri vladikuje že 9 let vrlo znani dr. Flapp. Dve tretjini prebivalstva te škofije se prišteva Hrvatom, a kako se postopa z njimi? Kaj je škof Flapp v 9 letih svojega vladikovanja storil zanje? Narod hrvatski imel je v pokojnem Dobrili pravega pastirja, kateri je v resnici ljubil njemu v varstvo izročeno čredo ter jo varoval grabežljivih volkov. Ali danes? Odprimo sedaj knjigo, katera vse jasno kaže, odprimo sedaj šematizem in tu vidimo, kaj? vrsto samih administratorjev, kateri se mesjajo, kakor pač politični veter vleče. Našteti

Vam hočem po vrsti vse prazne župnije z dotičnim številom prebivalcev. Cela škofija šteje 50 župnij in izmed teh je polovica praznih. Evo jih. 1) Foškulina (Foscolino) 340 pr.; 2.) Fontane 390 pr.; 3.) Gradina (Girolidia) 390 pr.; 4.) Motovun (Montona) 2720 pr.; 5.) Novaki (Novaco) 370 pr.; 6.) S. Vital (S. Vitale) 670 pr.; 7.) S. Ivan od Šterne (S. Giovanni di Sterna) 1130 pr.; 8.) S. Nedelja (S. Domenica) 450 pr.; 9.) Vižinada (Visinada) 2060 pr.; 10.) Kastelir (Castellier) 1030 pr.; 11.) Pramantura (Promontore) 1300 pr.; 12.) Pomer 355 pr.; 13.) Medulin (Medolino) 1230 pr.; 14.) Sišan (Sissano) 900 pr.; 15.) Valtura (Altura) 650 pr.; 16.) Montč (Monticchio) 170 pr.; 17.) Lobarika (Lavarigo) 135 pr.; 18.) Galezan (Gallesano) 1360 pr.; 19.) Štinjan (Stignano) 230 pr.; 20.) Barban (Barbana) 785 pr.; 21.) Filipan (Filippiano) 1225 pr.; 22.) Labin (Albona) 2420 pr.; 23.) Plomin (Fianona) 1910 pr.; 24.) Skitaca (Schitazza) 1325 preb. To je tedaj cel vacuum te škofije. Oglejmo si sedaj malo delovanje Flappovo v dobi 9letnega vladikovanja te zapuščene škofije. Ves ta čas — v 9. letih — razpisal je Flapp samo 3, reci tri župnije, na kar more biti lahko ponosen. In še od teh 3 mu je za jedno še dandanes žal. Ako ostane on še kaj let na čelu te škofije, se bode moralo kmalo iskati z leščerbo opoludne po vsi škofiji, kje je kak ustoličen župnik. Kam pridemo s takim postopanjem Flappovim? Kaj pravi narod, kaj svečenstvo? Narod trpi, ker je trpeti navajen. A svečeniki trpe z narodom, videč, da jim vse nič ne pomore, da je vsemu kriva — politika. Da, politika je temu kriva in Flapp, ki vsako politiko prepoveduje, on je največji politik. Zaslombo ima in pokroviteljstvo v rumeni hiši Tržaški, kjer se gleda, da ne bi se bogneš kaj proti njemu pisalo; kar se o drugih more, o njem se ne sme. S svojim ravnanjem pak si odtujaše ljubezen duhovenstva, katero mu že tako malo ali nič ne zaupa. Kaj pa se še hoče dobrega upati od škofije, katera ima tak konsistorij, v katerem ni nobenega Hrvata, kjer sede ljudje, kateri bi radi še to mrvico hrvatskega jezika, kar ga že niso njih predniki zatrli, iz cerkve pogнали. A škof Flapp naj si hrani prazne župnije za svoje Koperske Benjamine, kateri bodo lahko in rado pripravljali našo Istro za bodočo benečansko pokrajino.

Domače stvari.

— (Od g. dr. Ferjančiča) nam je došla izjava, da on ni bil v nikakem razgovoru z ministerstvom predsednikom Windischgrätzom in Šukljejem o slovenskih zahtevah, kakor je poročal telegram od 7. t. m. Tej izjavi pristavlja, da, če bi bil on prišel v tak razgovor, bi se ne omejil na gimnazijo v Kranji in spodnjo gimnazijo v Celji, ampak bi postavil vse slovenske zahteve, kakor so se stavile že nekoliko let sem, in bi se zadovoljil z omenjenimi zahtevami le za sedaj in če bi se dalo poročstvo, da se ima polagoma tudi vse drugo izpolniti.

— (Cesar in cesarica na francoski rivièri.) Nj. Vel. cesar ostane v Mentonu in v Cap St. Martinu, kjer biva zdaj s cesarico, menda do cvetne nedelje. Potem se vrne sam na Dunaj in se odpelje za jeden dan v Opatijo, da poseti nemškega cesarja in nemško cesarico.

— (Osebnosti.) Tržaški škof Msgr. dr. Glavina odpeljal se je v Gorico, da poseti knezoškofa Msgr. dr. Zorna. — Štajarski deželni glavar grof Attems je minolo soboto ogledal vinorejsko šolo v Mariboru. — Gosp. Ivan Langerholz, c. kr. sodni pristav v Ptui, je stopil v pokoj in dobil dovoljenje, da sme zastopati stranke pri kazenskih sodiščih.

— (Iz pisarne slovenskega narodnega gledališča.) Prijatelje slovenskega gledališča opozarjamo na veseloigro „Iz dobe kotiljonov“, ki se bode prvič predstavljala jutri v soboto. Igra je imela na češkem jako častne uspehe in se bode gotovo tudi pri nas vsakdo rad udal za par ur onim čarom, ki jih ima v sebi doba „Roccoco“ s svojimi spletkami, odnošaji in kostumi. Polna zdravega humorja in veselih scen bode Bozděchova igra izvestno ugajala in privabila obilno občinstva in to tem bolj, ker je to morebiti predzadnja predstava drame v sedanji sezoni.

— („Narodni Dom“.) V zadnji odborovi seji telovadnega društva „Sokol“ razmisljalo se je vprašanje, bi li ne kazalo napraviti narodne slavnosti povodom položitve temeljnega kamna pri „Narodnem Domu“. Odbor je sklenil v tem

oziru povprašati slavni odbor „Narodnega Doma“ in se je pisмено obrnil tudi na druga slovenska društva v Ljubljani. Gotovo bi bilo umestno, da se pri prvi veliki narodni stavbi, katero pričakuje slovenski narod tako željno in že tako dolgo, položi temeljni kamen slovesnim načinom.

— („Radogobju“) pristopil je za ustanovnika gospod Anton Pogacnik, posestnik in trgovec v Cerknici, z doneskom 100 kron. — Slava vrlému rodoljubu!

— (Popravek.) V včerajšnje poročilo o benefici g. Grbića uraila se je pomota. Ženski zbor je kapelniku poklonil dva venca; napis prvega smo prav navedli, pri drugem pa je izostala jedna beseda. Glasi se: Ženski zbor „Prodane nevesti“ — svojemu neutrudljivemu pevovodji.

— (Prvo Ljubljansko uradniško konsumno društvo,) ki ima svoj redni občni zbor — kakor smo že poročali — v nedeljo dne 11. t. m., izdalo je ravnokar svoje letno poročilo, kateremu povzamemo nastopno: Koncem leta 1892. imelo je društvo 257 družbenikov, kateri so bili uplačali deležnih ulog za 8881 gld. 75 kr. Tekom leta 1893 pristopilo je 43 družbenikov z deležnimi ulogami 1132 gld. 1 kr. Skupaj torej 300 družbenikov z deležnimi ulogami 10013 gld. 76 kr. Izstopilo je 17 družbenikov, z ozirom na § 7. zadržanih pravil bili so izbrisani 3 družbeniki, potom cesije izstopili so 3 člani, torej odpade skupaj 23 družbenikov ter se je na ulogah vrnilo oziroma zaračunilo 924 gld. Društveno stanje bilo je torej koncem 1893 leta: 277 družbenikov z uplačanimi deležnimi ulogami v znesku 9089 gld. 76 kr. V primeri s številom družbenikov, katero se je izkazalo koncem leta 1892, namreč 257., je število družbenikov koncem leta 1893. za 20 večje. Dobiček iznaša glasom računa o dobičku in o izgubi 1016 gld. 18 kr., ki se razdeli takole: Remuneracije 530 gld., 5% dividenda 423 gld. 48 kr., varstveni zaklad 62 gld. 70 kr. Računski zaključek kaže: dohodkov: 38086 gld. 59 kr. in uštevisi konečni ostanek v blagsajnici z 1880 gld. 96 kr. isto toliko stroškov.

— (Večer „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“) dne 6. t. m. je bil dobro obiskan. S svojim obiskom sta počastila večer tudi deželni šolski nadzornik g. Šuman in mestni šolski nadzornik g. prof. Levec. Vsa čast tudi zunanjim gg. društvenikom. G. E. Gangel nas je očaral s svojim pesniško navdahnjenim govorom o šoli in svetu. Pokazal nam je starega tovariša s svojo hčerko, popolnoma čutečega težavo mej preprostim ljudstvom, za katero je živel in katero je vzgojeval z vsemi močmi. G. Fr. Črnogaj nam je pa naslikal delovanje učitelja v vsem tako natančno in resnično, da bi le želeli, da bi bili to tudi oni slišali, kateri nam niso prijatelji. Gotovo bi bili rekli: „Učitelj je res trpin, kateri mora biti za vse.“ Gg. pevci so bili kakor vedno tudi ta večer prav neutrudljivi. Letošnji zadnji zimski večer je bil v resnici najlepši.

— (Prodaja lekarne.) Naprošeni smo popraviti včerajšnjo notico o prodaji lekarne „Marija pomagaj“ v toliko, da omenjena kupna pogodba stopi v veljavo šele z dnem 1. julija 1899. l., do katere dobe ima veljavno najemno pogodbo do sedanjinajemnik g. Ludovik Grötschl.

— (Slovensko bralno društvo v Kranji) priredi dne 2. marca v svojih prostorih zabavni večer. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina udom 20 kr., neudom 40 kr. za osebo.

— (Iz Kamnika) se nam piše: Žalostnim srcem javljamo, da nam je naš hvalisani dobrotaik, sloveči vodovod, zopet obolel na isti bolezni, kakor dosedaj že večkrat. Pred tremi dnevi se mu je namreč zopet voda zaprla. Njegov stalni zdravnik, ki ga je vsikdar lečil z občudovalno vztrajnostjo in hvalevredno požrtvovalnostjo z raznimi zdravilnimi sredstvi in posebno lanskó leto del časa s posebno inhalacijo, menda letos ne bode poskušal več svoje umetnosti nad tem neozdravljivim pacijentom. Prepričani smo mi, kakor gotovo tudi zdravnik, da ga radikalno nihče ne bode ozdravil, pač pa mu do časnega okrevanja zopet pomore njegov največji varuh — Jupiter pluvius — in nedvomno tudi krepilni, pomladni snežni čaj naših planin.

— (Hranilnica v Novem Mestu) bode začela v kratkem poslovati, ker je deželna vlada vsled dovoljenja ministerstva potrdila pravila in opravilni red.

— (Poskušena tatvina v cerkvi.) V Mariborski stolni cerkvi hotela sta v nedeljo neka Urša Leber in njen sin okraati iz cerkvene pasice

nabrane novce. Cerkovnik pa ju je pravočasno zasčil in izročil policiji.

— (Izvanakademiška II. podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradci) imela bode svoj letni glavni zbor dne 12. marca ob 1/2 8. zvečer v gostilni „Stadttheater-Restaurant“ (Schlaffensaal) vhod Allseegasse I.

— (Koncert Foersterjev v Trstu.) V soboto dne 10. t. m. priredi g. Anton Foerster koncert v dvorani Schillerjevega društva v Trstu. Zanimivi vzpored bode gotovo privabil mnogo občinstva, posebno tudi iz slovenskih krogov. Vstopnina je 1 gld., sedeži so po 50 novčičev.

— (Na Tržaškem kolodvoru) prišla je policija necega mladega moža, ki se je redarjem zdel sumen vsled svojega obnašanja. Rekel je, da se zove E. Schramke in da je prišel iz Gradca, da poišče necega znanca. Imel je pri sebi večjo vsoto novcev, o kateri se ni mogel dovoljno skazati. Pridržali so ga torej v zaporu in res je prišlo drugi dan iz Maribora brzobjavno poročilo, da je omenjeni v Mariboru izvršil tatvino in da se zasleduje sodniško.

— (Nov poštni urad.) Dne 16. marca t. l. se odpre zopet v Francièih v Istri, okraj Voloska, poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto, ter ob enem služboval kot nabiralnica poštne hranilnišnega urada. Zvezo bode imel s poštnim uradom v Matuljih po poštne selu.

— (Političen dvoboj.) Na Dunaji sta se v neki družbi sporekla drd. med. Janko Jambrišak iz Zagreba in dr. Krstelj iz Damacije zaradi svojih nazorov o sedanjem političnem položaju na Hrvatskem. Posledica bil je dvoboj na sablje, pri katerem sta oba bila lahko ranjena.

— (Razpisane službe.) Na dvorazredni ljudski šoli v Kropi je izpraznjeno mesto nádučitelja z dohodki tretjega plačilnega razreda in prostim stanovanjem. Prošnje do dne 3. aprila pri okr. šolskem svetu v Radovljici.

Slovenci in Slovenke! ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Največja knjiga na svetu.) Vlada severoameriških zedinjenih držav izdaje že 22 let „Zgodovino secesijske vojne“ („The War of Rebellion“). Ta zgodovina ima 120 zvezkov v osmi in jih je do zdaj izšlo 89. Vsak zvezek je debel 7 1/2 centimetra, ima 1000 strani ter velja vlado 2000 dolarjev. Celo delo bode imelo 120 000 strani in bode veljalo gotovo dva milijona goldinarjev. Tiskalo se bode 11 000 izvodov in velja jeden izvod 3000 gld. Delo je namenjeno arhivom in knjižnicam.

* (Poskušene samomor na grobu.) Vdova znanega italijanskega profesorja in publicista Sbarbaro, ki je umrl v veliki bedi, se je hotela otrovati na grobu svojega soproga, pa so jo še rešili. Uzrok obupnemu činu je, da je vlada odklonila njeno prošnjo za pokojnino.

* (Potres na Ruskem.) V ruskem okroženem mestu Human bil je te dni hud potres. Zemlja kaže na mnogih krajih razpoke. Jeli kaj ljudi pone srečilo, še ni znano.

* (Premoženje Rothschildov) znaša vkup kakih 10 milijard frankov. V poslednjih 20 letih se je več nego podvojilo.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 9. marca. Gospodarski odsek je po daljši razpravi odobril provizorno trgovinsko pogodbo z Rusijo, valutni odsek pa je sklenil začeti specijalno razpravo o predlogah.

Rim 9. marca. Na Piazza Monte Citorio prav pred parlamentom razpočila je sinoči ob 1/2 7. uri bomba. Detonacija je bila strahovita. Vse šipe parlamenta in okoličnih hiš so se zdrobile. Nekemu dečku je bomba raztrgala prsa in odtrgala nogi, dve drugi osebi sta nevarno ranjeni. Atentat so gotovo anarhisti storili, računajoč, da se seja kakor po navadi ob 7. uri zaključi. Parlament je ta dan dovolil sodno postopanje proti prouzročitelju sicilske revolucije poslancu Defeliceju in tega so anarhisti najbrž hoteli maščevati. Prebivalstvo je silno razburjeno.

Berolin 9. marca. Odsek za posvetovanje o trgovinski pogodbi z Rusijo je pogodbo odobril s 16 proti 12 glasom.

Bruselj 9. marca. Delavci v Comblainu prouzročili so velikanske izgrede, katere je vojaštvo le z največjim naporom ugasilo.

Listnica uredništva.

Gosp. Martin Trstenjak v Ormožu: Potrjujemo, da „Poroke“ niste spisal Vi; sicer se pa stvar sploh ne nanaša na Vaše mesto, čemu nas torej nadlegujete?

Začetek ob 1/8. uri zvečer.
 Štev. 53. **Deželno gledališče v Ljubljani.** Dr. pr. 581.

V soboto, dné 10. marca 1894.

Prvikrat:

Iz dobe kotiljonov.

Veseloigra v treh dejanjih. Češki spisal Emanuel Bozděch. Poslovenil Fran Gestrin. Režiser gospod Ignacij Borštnik.

Začetek točno ob 1/8. uri, konec ob 10. uri zvečer.
Dramatično društvo.

Pri predstavi svira orkester slavnega pešpolka Leopold II., kralj Belgijcev št. 27.

Ustopnina:

Parterni sedeži od I. do III. vrste 80 kr., od IV. do VIII. vrste 70 kr., od IX. do XI. vrste 60 kr. — Balkonski sedeži I. vrste 60 kr., II. vrste 50 kr., III. vrste 50 kr. — Galerijski sedeži 30 kr. — Ustopnina v lože 50 kr. — Parterna stojišča 40 kr. — Dijaške in vojaške ustopnice 30 kr. — Galerijska stojišča 20 kr.

Sedeži, lože in ustopnice se dobivajo v stari čitalnični trafiki v Šelenburgovih ulicah in na večer predstave pri blagajnici. **V abonement na sedeže se ustopi lahko vsak dan.**

Blagajnica se odpre ob 7. uri zvečer.

Prihodnja predstava bode v četrtek, dné 15. marca 1894. l.

Loterijne srečke 7. marca.

V Pragi: 36, 69, 86, 22, 15.

Umrli so v Ljubljani:

7. marca: Marija Babnik, gostija, 84 let, Stari trg št. 3. — Marija Aleš, delavčeva žena, 32 let, Kurja vas št. 14.

8. marca: Terezija Polc, črkostavčeva vdova, 78 let, Kravja dolina št. 22. — Franca Prek, delavčeva hči, 6 let, Črna vas št. 4.

V deželni bolnici:

5. marca: Janez Boštjančič, gostič, 83 let.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
8. marca	7. zjutraj	734.8 mm.	— 3.6° C	brezv.	megla	
	2. popol.	735.4 mm.	10.0° C	sl. jvz.	jasno	0.00 mm
	9. zvečer	736.7 mm.	2.6° C	sl. jvz.	jasno	

Srednja temperatura 3.0°, za 0.4° nad normalom.

Dunajska borza

dné 9. marca t. l.

Skupni državni dolg v notah	98	gld.	20	kr.
Skupni državni dolg v srebru	98	—	—	—
Avstrijska zlata renta	119	—	75	—
Avstrijska kronska renta 4%	97	—	70	—
Ogerska zlata renta 4%	118	—	—	—
Ogerska kronska renta 4%	95	—	15	—
Avstro-ogerske bančne delnice	1029	—	—	—
Kreditne delnice	367	—	25	—
London vista	124	—	80	—
Nemški drž. bankovci za 100 mark	61	—	05	—
20 mark	12	—	20	—
20 frankov	9	—	91	—
Italijanski bankovci	43	—	37 1/2	—
C. kr. cekini	5	—	83	—

Dne 8. marca t. l.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	149	gld.	—	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	196	—	75	—
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	128	—	—	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	122	—	50	—
Kreditne srečke po 100 gld.	198	—	50	—
Ljubljanske srečke	24	—	75	—
Rudolfove srečke po 10 gld.	23	—	50	—
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	155	—	50	—
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	285	—	—	—
Papirnati rubelj	1	—	34 1/2	—

Sladčičarna na Tržaški cesti **št. 23 cenejša, nego v mestu.**

(254—1)

Lekarniški laboratôr

želi nastopiti jednako službo. — Ponudbe vzprejema Ivan Jelner, Gorenje Retje št. 3, pošta Velike Lašče. (256—1)

Po nedosežno nizki ceni se dobé

jako lepi

in dobri rouleauxi (za-stirala za okna) v slo-večem etablissementu pohištva Iv. Baar-a na-slednika, Dunaj, IX., Währingerstrasse 26. Mnogoštevilna priznanja. (253—2)

Najboljše za obuvalo



za vzorne kroge, konjsko opravo i. t. d., da postane in ostane nepremočna, mehka in jako trpežna in da se zlasti obuvalo sveti, ne da bi je bilo treba povosčiti, so:

F. BENDIK-A

v Št. Valentinu na Nižje Avstrijskem patentovani fabrikati:

redilna mast za usnje

ki vode ne prepušča, in pa

svetilna tinktura za usnje

ki je uvedena in v rabi pri c. in kr. vojski.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Schussnigg-u & Weber-ju, v Celovcu pa pri L. Musil-ju in v vseh večjih mestih monarhije.

Cenike pošilja na zahtevanje F. Bendik v Št. Valentinu na Nižje Avstrijskem. (223—1)

Dr. Friderika Lengiel-a **Brezov balzam.**



Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potom kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer ž njim obraz ali drugi deli polti, očisti se že drugi dan nesnatne luskine od polti, ki postane valed tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kožave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeluje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogorce, nosno rudečino, zajedce in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gld. 1.50. (39—5)

Dr. Friderika Lengiel-a
BENZOE-MILO.
 Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.

Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Pošta naročila vsprejema W. Heun, Dunaj, X.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1893.

Nastopno omenjeni prihajali in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, des. Seitzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Steyr, Lino, Budejovice, Plzeň, Marijine vane, Eger, Francovo vane, Karlovo vane, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.
 Ob 7. uri 06 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, des. Seitzthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.
 Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
 Ob 4. uri 30 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Inomost, Bregnic, Curich, Genova, Paris, Lino, Ischl, Budejovice, Plzeň, Marijine vane, Eger, Francovo vane, Karlovo vane, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 5. uri 55 min. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Draždane, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Plzeň, Budejovice, Solnograda, Linca, Steyra, Ischla, Gmundena, Zella na Jeseru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Trbiša.
 Ob 11. uri 27 min. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Draždane, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Plzeň, Budejovice, Solnograda, Ischla, Gmundena, Linca, Steyra, Paris, Genova, Curich, Bregnica, Zella na Jeseru, Lend-Gasteina, Inomosta, Ljubnega, Celovca, Pontabla, Trbiša.
 Ob 4. uri 53 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiša.
 Ob 9. uri 27 min. zvečer osebni vlak s Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiša.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 6. uri 35 min. zjutraj v Kočevje.
 " 12. " 00 " opoldne " "
 " 6. " 10 " zvečer " "

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 8. uri 10 min. zjutraj iz Kočevja.
 " 1. " 01 " popoldne " "
 " 8. " 46 " zvečer " "

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

Ob 7. uri 18 min. zjutraj v Kamnik.
 " 2. " 05 " popoldne " "
 " 6. " 50 " zvečer " "

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 51 min. zjutraj iz Kamnika.
 " 11. " 15 " dopoldne " "
 " 6. " 30 " zvečer " " (4—54)

Izgubil se je

mlad psiček (Rattler).

Odda naj se proti primerni plači na Krakovskem nasipu št. 10, I. nadstropje. (261)

Grillparzer-jeva vkupna dela

izidejo ravnokar v ceneni izdaji, ki bo obsegala 40 sešitkov po 25 kr. Vsakih 14 dni jeden sešitek. Prvi sešitek dobi se na zahtevanje na vpogled.

Smetana: Prodana nevesta.

Izvleček za glasovir brez besedila 5 gld., s tekatom 9 gld. 50 kr., 3 različni potpourri p. 1 gld. 50 kr.

J. Giontini

(264—1)

trgovina s knjigami in papirjem v Ljubljani.

Novo! Novo!

V Lattermanovem drevoredu.
 V nedeljo dné 11. marca.

Prvič:

Grande **Balançoire Americaine.** **Najnovejša** **ljudska zabava.**

Za mnogobrojno udeležbo se udano priporoča

(258) **A. Frohn.**

Štev. 5582.

Razglas.

(263—1)

Občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane je razdelil nekdanje Jalenovo posestvo ob Resljevi cesti na

tri stavišča

izmed katerih sta na prodaj górenje (na voglu Poljskih ulic) in dólenje (na voglu Šentpeterske ceste).

Stavišče na voglu Šentpeterske in Resljeve ceste je na prodaj le s pogojem, da kupec zdanjo hišo podere in mestu nje v dveh letih po sklepu pogodbe novo hišo v določenih stavbinskih črtah zgradi. Gledé gorenjega stavišča na voglu Poljskih ulic se je izjaviti ponudnikom, ali namerjajo staro hišo (št. 16 v Poljskih ulicah) podreti in mestu nje zgraditi novo v določenih stavbinskih črtah, ali hoté samo prezidati staro hišo po mestne občine določilih.

Razdelitveni načrt je na ogled v mestnem stavbinskem uradu za navadnih uradnih ur, ponudbe pa je izročiti podpisnemu magistratu

do konca tekočega meseca marca.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane

8. dan marca 1894

Vabilo

rednemu občnemu zboru **posojilnice v Celji**

registrovane zadruge z neomejeno zavezo
 (Vorschussverein in Cilli, registrirte Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung)

kateri se bode vršil

v sredo dné 21. marca t. l. ob 1/2. uri popoldne
 v dvorani Celjske čitalnice.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje letnega računa.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.

Celje, dné 3. marca 1894.

Načelstvo.